

EL 9 NOU

El govern de Catalunya va ingressar dijous passat a la presó en compliment d'un procés judicial en què se l'acusa de rebel·lió, sedició i malversació arran de la proclamació de la República. Aquest és un fet demolidor que ens remet a altres moments dramàtics de la nostra història. A més de l'empresonament preventiu del vicepresident, set consellers i un exconseller, la resta del govern i el president Carles Puigdemont són hores d'ara a Bèlgica, pendents del que dictaminin un jutge d'aquest país després de lliurar-se voluntàriament a propòsit de l'ordre de detenció internacional enviada per la

Presos per defensar idees polítiques

jutgessa de l'Audiència Nacional Carmen Lamela. Per completar aquest escenari, aquesta setmana que ve també hauran de prestar declaració al Tribunal Suprem la presidenta del Parlament i cinc membres de la mesa, afectats per les mateixes acusacions. Les principals autoritats del país i els presidents de l'Assemblea Nacional Catalana (ANC) i Òmnium Cultural han estat objecte d'unes mesures repressives que obren un panorama fosc.

Des de dijous passat, les mostres de solidaritat ciutadana amb els empresonats s'han anat succeint arreu del Vallès Oriental. Igual que les aportacions d'experts juristes que qüestionen la desproporció de les mesures adoptades i la forma com s'instrueix el cas. La Fiscalia General de l'Estat i l'Audiència Nacional volen escamentar els polítics que han gosat dirigir el procés cap a la independència, més que no pas garantir la imparcialitat d'un

procediment penal.

EL 9 NOU subscriu l'editorial conjunt que associacions de la premsa i mitjans de comunicació nacionals i de proximitat publiquen aquests dies. El text argumenta que pel bé de la democràcia i de la pau, cal que els membres del govern legítim de Catalunya siguin alliberats i que, juntament amb els que es troben a Bèlgica, puguin reprendre les seves funcions. Cal que es normalitzi el funcionament sobirà

del Parlament de Catalunya. Cal que es tanquin els sumaris oberts contra centenars d'alcaldes, càrrecs públics i d'altres ciutadans. I que no es repeteixin episodis de violència contra la població civil com els del dia 1 d'octubre durant la celebració del referèndum.

La judicialització de la política i l'empresonament dels representants elegits pels ciutadans no evitaran que Catalunya es continuï considerant una nació mil·lenària. Alguns volen fer veure que aquest país és fruit de la Constitució del 78, però que això no és així ho demostra el fet que el tardofranquisme va reconèixer el president Tarradellas com el 125è president de la Generalitat.

Un contrapunt ètic a la tecnologia

Francesc Bellavista
Soci director de Bellavista

L'accelerada evolució tecnològica produirà en pocs anys un canvi profund en l'actual model d'organització social –amb mutacions transcendentals en la nostra forma de vida– i plantejarà dilemes ètics de difícil resolució. L'avenç de les tecnologies és exponencial. Ray Kurzweil, director d'enginyeria de Google, ho va exposar així: “Som a la segona part de l'escaquer”. Es referia al premi que el creador del joc d'escacs va demanar al seu emperador com a gratificació pel seu invent: posa'm dos grans d'arròs en el primer quadrat, quatre en el segon i així vas doblant el nombre de grans en cada quadre successiu. Resultat final: 18,4 trilions de grans d'arròs, quantitat suficient per cobrir tota la capa de la terra amb la preuada gramínia.

L'anomenada llei de Moore expressa que el creixement de la potència computacional es duplica cada 18 mesos, malgrat que això no ha estat realment tangible fins a l'any 2005: des d'aleshores els progressos han estat espectaculars, fet que explica per què moltes prediccions realitzades fa anys (per exemple, els robots) no han tingut viabilitat tècnica fins a l'actualitat. Pel que fa a altres tecnologies, l'evolució de la internet de les coses, la nanotecnologia, la robòtica, la intel·ligència artificial, la genètica i la biotecnologia, entre altres, produirà millores tan espectaculars que forçosament modificaran l'economia, el treball tal com ara l'entendem i els nostres hàbits de vida: una metamorfosi completa en el model que coneixem d'organització social.

Així doncs, sintetitzant els dos conceptes, el matemàtic i autor de ciència ficció nord-americà Vernor Vinge va popularitzar el terme *singularitat tecnològica* per referir-se a aquell moment en què a causa del creixement exponencial de la potència computacional i, en general, de les tecnologies, serà possible construir màquines més intel·ligents que la humanitat (*superintel·ligència*) capaces de fer invencions i innovacions més enllà del que podem concebre avui. Això fa molt difícil –o impossible– predir com serà la vida dels éssers humans en un món de postsingularitat. Tot i que la *singularitat tecnològica* no és d'acceptació general i molts tecnòlegs i acadèmics prominents discuteixen la seva plausibilitat, no es pot descartar que arribi a produir-se.

Les noves tecnologies transformaran també les nostres estructures socials. Un gran repte global difícil de controlar des dels governs d'àmbit local

A més a més de la *superintel·ligència* el debat s'amplia cap a nous conceptes: el *tecnohumanisme* o la superació dels límits biològics mitjançant la fusió del cos amb màquines; l'ús de màquines intel·ligents amb capacitat per substituir les persones (o sigui, la intel·ligència artificial) i no només en treballs físics i repetitius; i la possibilitat d'actuar genèticament sobre la salut o, fins i tot, per aturar l'envelliment.

No es tracta només d'avenços que poden millorar la vida de l'ésser humà; també poden generar canvis socials (més envelliment de la població) i plantejar dilemes ètics, el que es coneix com a *disparitat*. És a dir, tractaments costosos per no envellir o per no morir que estarien només a l'abast d'uns pocs privilegiats fins que es democratitzés el seu accés. Deixar la solució d'aquests dilemes a la mà invisible del mercat produiria una bretxa biològica important entre grups de persones i podria conduir-nos de nou a idees que semblarien ja oblidades, com la del *superhome*.

En el cas concret de la intel·ligència artificial (IA, en les seves sigles en anglès), a més dels seus innegables avantatges, fariem bé de no menystenir els seus perills potencials atesa la possibilitat que, a través de l'autoaprenentatge, els ordinadors arribin a crear algorismes de decisió més potents que la capacitat humana. Això podria, en teoria, fer que aquestes màquines arribin fins i tot a presentar interessos contraposats als de les persones.

Quan Elon Musk, el fundador de les firmes PayPal i Tesla, va afirmar que desenvolupar la IA era “invocar el diable”, es referia al temor –compartit amb el físic Stephen Hawking o l'empresari Bill Gates– pels riscos d'aquesta tecnologia sobre el futur de l'espècie humana. El Nobel de Física de 2006, el nord-americà John C. Mather, també ha explicat que “algunes persones creuen que podem controlar-los [els ordinadors], però és com voler controlar el temps. És quelcom que ens supera”.

Al meu parer, el quid de la qüestió radica en la resposta a dues qüestions: a) Qui controlarà aquestes superintel·ligències? Seran els governs? Les empreses? O els ciutadans? i b) Quines relacions s'establirien entre els homes i les superintel·ligències? Es produeixi o no la singularitat tecnològica –alguns científics la situen pels volts del 2045– podem concloure que les noves tecnologies transformaran no només la nostra forma de vida sinó també les estructures vigents d'organització social. Sens dubte, un repte global de primera magnitud difícil de controlar per estructures de govern d'àmbit local.